

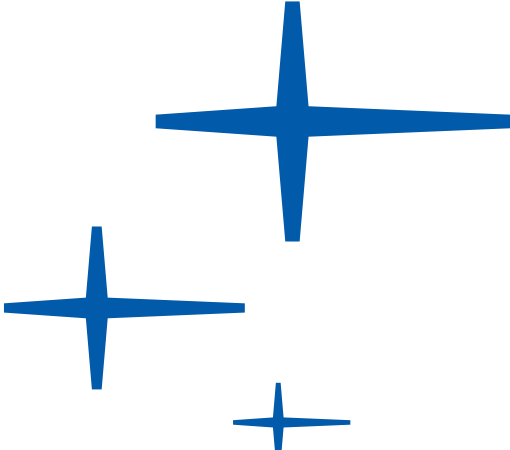
Olympiakomitean antidopingohjelma ja kilpailumanipulaation torjuntaohjelma

Hyväksytty hallituksessa 20.9.2022

Sisällys

1	Johdanto	
1.1	Taustaa	4
1.2	Olympiakomitean antidopingtoiminta	4
2	Sitoutuminen antidopingsäännöstöön	6
3	Antidopingkoulutus ja -viestintä	7
3.1	Huippu-urheilu	7
3.2	Urheiluakatemiaohjelma	8
3.3	Seuratoiminta	10
3.4	Olympiakomitea	11
4	Dopingvalvonta	12
5	Kilpailumanipulaation torjunta	14
5.1	Olympiakomitean tehtävät kilpailumanipulaation torjunnassa	15
5.1.2	Kirjaukset Olympiakomitean sopimuksiin	15
5.1.3	Koulutus	15
5.1.4	Yhteiskunnallinen vaikuttaminen	16
5.1.5	Toimiminen kilpailumanipulaation vastaisessa toimintaryhmässä	16
5.1.6	Kansainvälinen toiminta	16
5.1.7	Viestintä	16
5.1.8	Toimintaohje kilpailumanipulaatiotapauksia varten	16
6	Kriisiviestintä	17
	Vastuutaulukko	18

Urheiluyhteisön vastuullisuusohjelma

Hyvä
hallinto

Turvallinen
toiminta-
ympäristö

Yhden-
vertaisuus
ja tasa-arvo

Ympäristö
ja ilmasto

Antidoping

REILU PELI – URHEILUYHTEISÖN EETTISET PERIAATTEET

YK:N KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET 2030

#urheillaan ihmisiksi

1. Johdanto

1.1. Taustaa

Suomen Olympiakomitean rooli on toimia suomalaisen liikunnan ja urheilun yhteisenä äänenä yhteiskunnassa ja varmistaa liikunnan ja urheilun toimintaedellytykset. Olympiakomitea rakentaa liikunnan ja urheilun tekijöiden yhteistyötä ja koordinoi verkostoja niin kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla. Tehtävänämmme on edistää suomalaisten liikettä ja liikunnallista elämäntapaa, rakentaa edellytyksiä laadukkaalle ja uudistuvalla seura- ja järjestötoiminnalle ja tuottaa menestystä huippu-urheilussa.

1.2 Olympiakomitean antidopingtoiminta

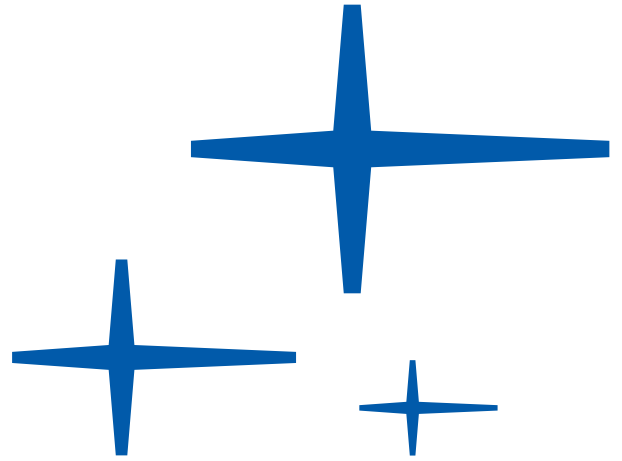
Urheiluyhteisön yhteisissä Reilun Pelin eettisissä periaatteissa kuvataan antidopingtoiminnan merkitys osana reilua peliä. Urheiluyhteisön vastuullisuusohjelma perustuu Reilun Pelin periaatteisiin, ja antidoping on yksi vastuullisuusohjelman viidestä pääteemasta. Olympiakomitea on sitoutunut noudattamaan ja edistämään vastuullisuusohjelmaa, ja taistelemaan dopingia vastaan kansallisesti ja kansainvälisesti. Puhtaan urheilun ja reilun pelin puolesta tehtävään työhön heijastuvat suomalaisen urheilun ja liikunnan yhteiset arvot. Rohkeasti yhdessä, ilo, kunnioitus, vastuullisuus ja erinomaisuus toteutuvat aidosti vain puhtaassa urheilussa.

Suomen Olympiakomitean antidopingohjelma perustuu siihen, ettei Olympiakomitea hyväksy dopingia missään muodossa urheilussa. Pää tavoitteena on yhteistyössä Suomen urheilun eettisen keskuksen (SUEK) ja muiden urheilun toimijoiden kanssa puhtaan urheilun edistäminen Suomessa ja kansainvälisesti, dopingrikkomuksiin tähtäävän toiminnan ennaltaehkäisy koulutuksen ja viestinnän avulla sekä lajiliittojen ja Tähtiseurojen kasvatustoiminnan tukeminen antidopingasioissa.

Antidopingtyön päävastuu Suomessa kuuluu Suomen urheilun eettiselle keskukselle. SUEK vastaa dopingvalvonnasta, antidopingkoulutuksesta, antidopingtyön kansainvälisestä yhteistyöstä ja antidopingtyön kansallisesta toimeenpanosta. Olympiakomitea on SUEKin jäsen.

2. Sitoutuminen antidopingsäännöstöön

Antidopingtyötä ohjaa ja sääntelee kansainvälinen ja kansallinen antidopingsäännöstö. Maailman antidopingsäännöstö (2021) velvoittaa urheilijoita, urheilijoiden tukihenkilöitä ja järjestöjä sitoutumaan antidopingtoimintaan ja tukemaan sitä omilla toimillaan. Suomen antidopingsäännöstö pohjautuu Maailman antidopingsäännösten määräyksiin.

Urheilijat ja urheilun piirissä toimivat urheilijan tukihenkilöt ovat velvollisia noudattamaan kulloinkin voimassa olevaa Maailman antidopingsäännöstöä, sen piiriin kuuluvia kansainvälisiä standardeja, Suomen antidopingsäännöstöä, laji- ja kilpailukohtaisia antidopingsäännöstöjä sekä olympialaisiin liittyen Kansainvälisen Olympiakomitean (KOK) antidopingsäännöstöjä ja paralympialaisiin liittyen Kansainvälisen Paralympiakomitean (IPC) antidopingsäännöstöjä.

Suomen Olympiakomitea ja Suomen Paralympiakomitea sitoutuvat säännöissään, yhteistyösopimuksissaan ja työntekijöiden sopimuksissa noudattamaan kulloinkin voimassa olevaa Maailman antidopingsäännöstöä, siinä kansallisille Olympia- ja Paralympiakomiteoille määritetyjä erillisiä määräyksiä ja Suomen antidopingsäännöstöä.

Olympiakomitean Huippu-urheiluyksikön kautta tukea saavat urheilijat ja valmentajat allekirjoittavat urheilija-/valmentajasopimuksen, jonka mukaan he sitoutuvat noudattamaan kulloinkin voimassa olevaa Maailman ja Suomen antidopingsäännöstöä. Urheilijat, valmentajat ja muut joukkueen jäsenet allekirjoittavat samankaltaisen sopimuksen myös silloin, kun heidät nimetään Olympiakomitean kautta johdettuihin kilpailujoukkueisiin.

Olympiakomitean Huippu-urheiluyksikön huippu-urheilun tehostamistukea saavat lajit/lajiliitot allekirjoittavat lajiliittosopimuksen, jonka mukaan he sitoutuvat noudattamaan kulloinkin voimassa olevaa Maailman ja Suomen antidopingsäännöstöä.

3. Antidopingkoulutus ja -viestintä

3.1 Huippu-urheilu

Kilpailuaikataulu 2023

- USA, Lake Placid, Universiadi 12.-22.1.2023
- Italia, Friuli Venezia Giulia, EYOF 21.-28.1.2023

- Slovenia, Maribor, EYOF 18.-26.7.2023
- Kiina, Chengdu, Universiadi 2023 28.7.-8.8.2023

Kilpailuaikataulu 2024

- Etelä-Korea Gangwon, YOG 19.1.-2.2.2024
- Ranska, Pariisi, Olympialaiset 26.7.-11.8.2024
- Ranska, Pariisi, Paralympialaiset 28.8.-8.9.2024

Antidopingtyön kokonaisvastuu huippu-urheilun osalta on Olympiakomitean ylläälläkärillä. Paralympialaisten osalta kokonaisvastuu on Paralympiakomitean vastuulääkärillä. Monilajisissa kisatapahtumissa antidopingtyön vastuu on kunkin kisan joukkueen johdolla ja kisojen vastuulääkärillä.

TOIMENPIDE

Antidopingkoulutus tilaisuuksissa ja leireillä

Huippu-urheiluyksikkö järjestää yhteistyössä SUEKin kanssa säännöllistä antidopingkoulutusta ja -viestintää (mm. esittelypistetoiminta) järjestämässään tilaisuuksissa ja leireillä (mm. urheiluakatemiailaisuudet, nuorten olympialeirit, olympialeirit ja muut huippu-urheiluverkoston tapaamiset) sekä asiantuntijaverkostossa (mm. lääkäriverkosto). Vastuu koulutusten toteutumisesta ja tilaamisesta on Olympiakomitealla ja kunkin tapahtuman vastuhenkilöllä.

Antidopingkoulutus ja -viestintä Suomen joukkueille

Huippu-urheiluyksikkö järjestää yhteistyössä SUEKin kanssa antidopingkoulutusta ja viestintää Olympiakomitean kautta johdettujen kansainvälisten kilpailutapahtumien Suomen joukkueiden (olympialaiset, paralympialaiset, nuorten olympialaiset, Euroopan kisat, universiadi ja nuorten olympiafestivaalit) etukäteistilaisuuksissa. Suomen joukkueiden etukäteisinfopaketeissa on SUEKin kanssa rakennetut antidopingosiot ja ohjeistukset. Kohderyhminä ovat eri olympia- ja paralympialajien urheilijat, nuorten olympiavalmentajat ja olympiavalmentajat, Olympiakomitean asiantuntijaverkostot sekä muut urheilijoiden tukihenkilöt. Vastuu koulutusten toteutumisesta ja viestinnästä on Olympiakomitealla. Yllä mainittujen Olympiakomitean vastuulla olevien monilajisten kilpailutapahtumien Suomen joukkueiden jäsenet suorittavat SUEKin Puhtaasti Paras-verkkokoulutuksen.

SUEKin ja Olympiakomitean tapaamiset

Olympiakomitea tapaa SUEKin kaksi kertaa vuodessa liittyen olympialaisten antidopingvalmisteluihin ja eettisen työn kokonaisuuteen. Kokoonkutsujana toimii Olympiakomitea.

Urheilun verkostot

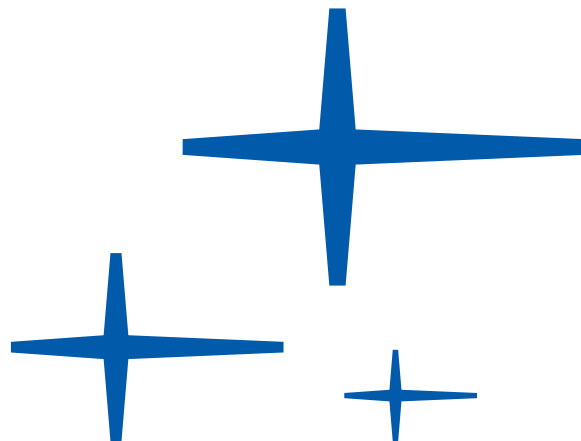
Huippu-urheiluyksikkö vaikuttaa aktiivisesti puhtaan urheilun ja reilun pelin periaatteiden puolesta kansallisissa ja kansainvälisissä huippu-urheilun verkostoissa yhteistyössä SUEKin kanssa.

Huippu-urheiluyksikön koulutus

Huippu-urheiluyksikön henkilöstölle järjestetään vuosittain tiimipäivien yhteydessä koulutus, jossa käydään huolella läpi antidopingasiat. Koulutus järjestetään erikseen sovittavalla tavalla yhdessä SUEKin kanssa.

Toteutumisen seuranta

Vuoden lopussa pidetään sisäinen seurantapalaveri, jossa käydään läpi toimenpiteiden toteutuminen.

3.2 Urheiluakatemiaohjelma

Tämä asiakirja toimii kaikkien urheiluakatemioiden yhteisenä antidopingohjelmanä ja jokainen urheiluakatemia sitoutuu yhteisesti sovittuihin toimenpiteisiin. Urheiluakatemiaohjelma koordinoi ja viestii verkostolleen yhteistyössä SUEKin kanssa valittuja keskeisiä asioita.

Urheiluakatemiaohjelmassa on aina yksi nimetty vastuhenkilö, joka vastaa urheiluakatemiaohjelman osalta antidopingtyöstä. Vastuhenkilö tällä ohjelmakaudella on valmennuksen asiantuntija.

TOIMENPIDE

Urheiluakatemioiden antidopingohjelmien koordinointi

Urheiluakatemiaohjelma koordinoi toimintaa ja suunnittelee sisältöjä ja toimenpiteitä yhteistyössä SUEKin kanssa. Urheiluakatemioiden yhteisessä tapaamisessa vuosittain käydään läpi suunnitelmia ja niiden toteutumista. Vuosittaisessa seminaarissa tuodaan antidopingtoiminnan sisältöä verkostolle yhdessä SUEKin kanssa. Urheiluakatemiaoille on tuotettu toiminnan suunnittelu- pohja. Urheiluakatemit raportoivat toiminnastaan urheiluakatemiaohjelmalle.

Antidopingtoiminnasta viestiminen ja sisältötyö

Urheiluakatemiaohjelma yhteistyössä SUEKin kanssa tuottaa viestinnällistä materiaalia urheiluakatemioiden käyttöön. Urheiluakatemiaohjelma välittää SUEKin tiedotteet verkostolle. Yhteistyössä antidopingtyöstä vastaavien henkilöiden kanssa toteutetaan vuosittain antidopingviestintää ja tarpeen mukaan tehostettua viestintää tai viestintäkampanjoita. Urheiluakatemiaverkostoon kuuluville yläkouluille ja toisen asteen urheiluoppilaitoksiin on tuotettu materiaalia puhtaasta urheilusta ja antidopingasioista (Kasva urheilijaksi, Kehity huippu-urheilijaksi -harjoituskirjat). Jokaisen urheiluakatemian nettisivuilla löytyy linkit KAMU ja ILMO –sivuille sekä Puhtaasti paras ja Reilusti paras –verkkokoulutuksiin.

Puhtaan urheilun viestikapula

Puhtaan urheilun viestikapula haastaa vastaanottajansa edistämään puhdasta urheilua ja sitoutumaan sen arvoihin. Vuosittain Urheiluakatemia tai urheiluoppilaitos haastaa seuraavan toimijan viestikapulan kautta ideoimaan uusia tapoja puhtaan urheilun viestin viemiseksi urheilussa.

Sopimusasiat

Jokaisella urheiluakatemiatoinnassa olevalla urheilijalla ja valmentajalla on kirjallinen sopimus, jossa on maininta puhtaaseen urheiluun sitoutumisesta. Urheiluakatemiaohjelma yhteistyössä SUEKin kanssa tuottaa urheilija- ja valmentajasopimukseen tarvittavat lausekkeet antidopingtoiminnasta ja kilpailumanipulaatiosta.

Urheiluakatemit

Urheiluakatemioiden on käytössään suunnitelmapohja, jonka avulla urheiluakatemit voivat konkretisoida omat antidopingtyöhön liittyvät toimenpiteensä. Antidopingohjelman seuranta on osa urheiluakatemioiden toiminnan arviointia.

Antidopingtyöstä vastaa urheiluakatemioiden osalta urheiluakatemian koordinaattori tai muu nimetty henkilö.

TOIMENPIDE

Paikallinen viestintä

Urheiluakatemia viestii ja kouluttaa antidopingasioista ottaen huomioon eri kohderyhmät: valmentajat, urheilijat, vanhemmat ja koulut. Urheiluakatemia tekee suunnitelman antidopingtoiminnastaan, jossa näkyy vuosittaiset toimenpiteet asiasta viestimiseen. Urheiluakatemiaohjelma yhdessä SUEKin kanssa tuottavat materiaalia viestinnän tueksi. Urheiluakatemian nettisivuilla löytyy linkit KAMU ja ILMO –sivuille sekä Puhtaasti paras ja Reilusti paras –verkkokoulutuksiin.

Puhtaan urheilun viestikapula

Vuosittain Urheiluakatemia tai urheiluoppilaitos haastaa seuraavan toimijan viestikapulan kautta ideoimaan uusia tapoja puhtaan urheilun viestin viemiseksi urheilussa. Puhtaan urheilun viestikapula haastaa vastaanottajansa edistämään puhdasta urheilua ja sitoutumaan sen arvoihin.

Käytäntöön vieminen

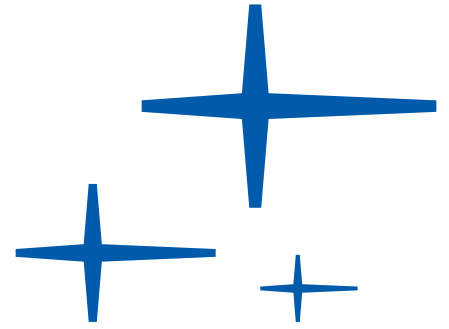
Antidopingasioiden jalkauttaminen tapahtuu urheiluakatemian suunnitelman mukaisesti. Jokainen urheiluakatemia huomioi antidopingasiat omassa vuosikellossa. Keinoja asioiden jalkauttamiseen ovat mm. luennot, infokirjeet, valmentajien tapaamiset, vanhempainillat. Urheiluakatemia edesauttaa paikallisesti sitä, että verkostoon kuuluvat yläkoulut ja oppilaitokset hyödyntävät puhtaan urheilun materiaaleja ja sisältöjä.

Dopingtestaus

Akatemiatoimijat suhtautuvat myönteisesti mahdollisiin dopingtesteihin ja avustavat testiryhmää tarvittaessa.

Sparraus verkoston kanssa

Antidopingtyön parhaita käytäntöjä suunnitellaan vuosittain yhdessä akatemioiden, Olympiakomitean ja SUEKin kanssa yhteistyöpalaverissa.

3.3 Seuratoiminta

Antidopingkasvatus on osa seuran kasvatustoimintaa ja -vastuuta. Junioriurheilussa se tarkoittaa terveiden elämäntapojen, päihteettömyyden, terveellisen ravinnon ja reilun pelin opettamista. Kilpaileville nuorille pitää kertoa myös antidopingasioista ja urheilijan vastuusta.

Valmentajan tulee tuntea antidopingsäännöt ja ohjata urheilijoita vastuulliseen toimintaan. Myös kilpailevien urheilijoiden vanhempien on hyvä olla tietoisia urheilijoita koskevista antidopingsäännöistä. Urheilijalla itsellään, myös alaikäisellä, on aina vastuu antidopingasioista.

Vaikka dopingtestaus ei kohdistu lapsiin, urheilevat lapset ja nuoret on hyvä kasvattaa noudattamaan antidopingsäännöstöjä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että

jo varhaisessa vaiheessa opitaan yhdessä vanhempien kanssa hoitamaan mahdolliset lääkityksiä koskevat erivapaudet kuntoon ja tarkistamaan, ovatko käytössä olevat lääkkeet sallittuja.

Olympiakomitea toteuttaa yhdessä lajiliittojen kanssa Tähtiseuraohjelmaa, joka on seuratoiminnan laatuohjelma. Ohjelma koostuu laatutekijöistä, joista yksi osa-alue pitää sisällään puhtaan urheilun asiat. Laatutekijässä on selkeästi tuotu esiin dopingin vastaisuus. Tähtiseurojen työkaluissa on materiaalit antidopingasioiden käsittelemiseksi.

Vastuuhenkilö: Asiantuntija, Tähtiseuraohjelma

TOIMENPIDE

Urheiluseurojen Tähtiseura-auditoinnit

Urheiluseurojen auditoinnissa arvioidaan seurojen toimintaa. Seuroja on mahdollista arvioida lasten ja nuorten urheilun, aikuisten liikunnan ja huippu-urheilun osalta. Auditoinneissa arvioidaan kaikki laatutekijät, joista antidopingasiat ovat yksi osa-alue.

Lasten ja nuorten liikunta ja urheilu

Urheiluseurojen auditointiprosessiin liittyvässä auditointitilaisuudessa käydään läpi Urheilulliset elämäntavat -osio, jossa otetaan esille antidopingasiat. Urheilullinen elämäntapa -laatutekijä käsittää levon, ravinnon, päihteettömyyden, riittävän liikunnan määrän ja henkisen hyvinvoinnin. Urheilulliset elämäntavat -kohdassa arvioidaan, onko nuorten kilpaurheilijoiden kanssa keskusteltu antidopingasioista ja miten urheilullisista elämäntavoista viestitään lapsille, valmentajille ja vanhemmille.

Aikuisten liikunta

Aikuisliikunnan monipuolinen sisältö -kohdassa, jossa arvioidaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä, mainitaan että ”Seurassa ei sallita kuntodopingin käyttöä.” Aihetta nostetaan esille erityisesti niissä lajeissa, joihin kuntodoping saatetaan liittyä.

Huippu-urheilu

Jokainen lajiliitto vastaa omista laatutekijöistään huippu-urheiluseuratoiminnan osa-alueella. Antidopingasiat huomioidaan laatutekijöissä lajin antidopingohjelman pohjalta. Kaikille urheilijoille ja huippu-urheilussa mukana oleville toimijoille suositellaan Puhtaasti paras -verkkokoulutuksen suorittamista.

Viestintä

Antidopingasioista viestitään seuratoiminnan internetsivuilla, uutiskirjeissä, sosiaalisessa mediassa ja sopimuksen mukaan Olympiakomitean tapahtumissa, kuten Tähtiseurapäivillä.

Materiaalit

Seuratoiminnan internetsivuilla tarjotaan materiaalia antidopingtyön tueksi. Tähtiseurojen työkaluissa on materiaaleja antidopingtoiminnasta.

3.4 Olympiakomitea

TOIMENPIDE

Maailman ja Suomen antidopingsäännöstö

Olympiakomitea osallistuu SUEKin kanssa kansainvälisen ja kansallisen antidopingsäännöstön kehittämiseen.

Reilu Peli ja urheiluyhteisön vastuullisuusohjelma

Reilun Pelin eettiset periaatteet -dokumentissa (2021) kuvataan antidopingtoiminnan merkitys osana reilua peliä. Vastuullisuusohjelma sisältää antidopingtyön yhtenä pääteemana. Antidopingtyö esitellään vastuullisuusohjelman esittelyn yhteydessä osana laajempaa kokonaisuutta.

Lajiliittojen säännöt ja määräykset

Noudatetaan Maailman antidopingsäännöstön kansalliselle Olympiakomitealle asettamia velvoitteita. Olympiakomitean huippu-urheiluyksikön tehostamistukea saavien lajiliittojen kanssa tehdään sopimukset, joissa lajiliitolta edellytetään SUEKin kriteeristön mukaista antidopingohjelmaa ja sitoutumista voimassa olevaan antidopingsäännöstöön. Olympiakomitean edustaja konsultoi niitä lajiliittoja, joiden ohjelma vaatii korjauksia.

SUEKin järjestämät koulutustilaisuudet

SUEK järjestää lajiliitolle vuosittain lajiliittotilaisuuksia ajankohtaisista doping- ja antidopingaiheista. Olympiakomitea osallistuu vuosittain lajiliittotilaisuuksiin.

SUEKin osallistuminen Olympiakomitean tilaisuuksiin

Sovitaan Olympiakomitean ja SUEKin yhteisissä tapaamisissa Olympiakomitean tilaisuudet, joissa SUEK on mukana.

SUEKin ja Olympiakomitean tapaamiset

Olympiakomitea ja SUEK järjestävät vuosittain tapaamisen, jossa käydään läpi antidopingasiat sekä eettinen kokonaisuus.

Henkilöstön sitouttaminen

Koko Olympiakomitean henkilöstölle tarjotaan perusinfopaketti kahden vuoden välein antidopingtyön perusteista, jotta henkilöstö tuntee antidopingohjelman keskeisen sisällön ja vastuut ja sitoutuu antidopingohjelmaan. Henkilöstöinfon yhteydessä järjestetään tiivis koulutus antidopingtyöstä ja Olympiakomitean antidopingohjelmasta.

Antidopingohjelman julkaiseminen

Olympiakomitean antidopingohjelma julkaistaan Olympiakomitean ja SUEKin sivuilla. Ohjelmasta viestitään henkilöstölle sekä tiedotetaan jäsenistölle jäsenjärjestöjen uutiskirjeessä.

Antidopingohjelman seuranta ja päivittäminen

Olympiakomitean antidopingohjelma hyväksytään hallituksessa. Suunnitelma antidopingohjelman toteuttamisesta kirjataan Olympiakomitean toimintasuunnitelmaan ja toimenpiteet viedään tiimien ja vastuuhenkilöiden tulokortteihin. Olympiakomitean antidopingohjelmaa päivitetään tarpeen mukaan ja työstä raportoidaan vuosikertomuksessa.

SUEKin viestinnän tukeminen

SUEKin tärkeimmät uutiset julkaistaan Olympiakomitean sosiaalisessa mediassa ja nettisivuilla osoitteessa olympiakomitea.fi. Olympiakomitea jakaa SUEKin materiaaleja materiaalipankissa järjestöille, seuroille ja muille urheilun ja liikunnan toimijoille. Olympiakomitea tuo viestinnässä esillä puhtaan urheilun ja reilun pelin sanomaa. Play true -päivänä huhtikuussa Olympiakomitea viestii yhdessä urheiluyhteisön kanssa puhtaasta urheilusta. Olympiakomitean internetsivuilla on alisivu, jossa kerrotaan antidopingasioista. Sivulla on Olympiakomitean antidopingohjelma sekä muut tärkeät linkit.

4. Dopingvalvonta

SUEK vastaa dopingvalvonnasta Suomessa. Dopingtestejä teettävät urheilijoille Suomessa SUEK, Maailman antidopingtoimisto (WADA) ja kansainväliset lajiliitot. Testien käytännön suorittamisesta Suomessa vastaa useimmiten SUEKin valtuuttama testiryhmä, kansainvälisissä kilpailuissa kansainvälisen lajiliiton edustajan alaisuudessa. Dopingtestejä tehdään sekä kilpailuissa että kilpailujen ulkopuolella. Testit suoritetaan ennalta ilmoittamatta niin sanottuina yllätystesteinä.

Dopingvalvonnan yhteyshenkilö Olympiakomitean ylilääkäri.

Testauspooli

Olympiakomitea tekee yhteistyötä SUEKin kanssa testauspoolin kokoamisessa ennen olympialaisia ja toimittaa SUEKille tarvittavat tiedot tukiurheilijoidensa sekä tapahumiensa osalta. SUEK toimittaa Olympiajoukkueen olinpaikkalainlyönteihin liittyvät tiedot joukkueen johtajalle ennen kisoja. Huippu-urheiluyksikkö osallistuu urheilijoiden olinpaikkatietojen ilmoitusvelvollisuuteen tai muuhun vastaavaan dopingvalvontaprosessiin siltä osin kuin olympialaisten tai muiden HUY:n vastuulla olevien kisojen joukkueita koskevat määräykset edellyttävät. Tarvittaessa SUEK saa testauspooliin kuuluvien urheilijoiden, erityisesti OK:n tukiurheilijoiden, tietoja myös olympiadien välillä.

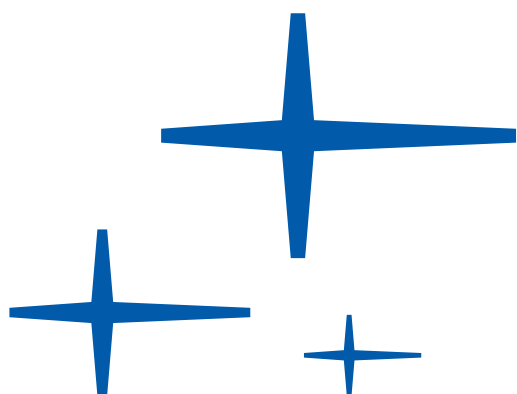
Dopingvalvonta

Huippu-urheiluyksikkö toimittaa johtamiensa kisojen joukkueen urheilijoille ja laji johdolle tarvittavat tiedot ja ohjeistukset kisojen antidopingtoimintaan ja dopingvalvontaan liittyen, esim. kisakohtaiset antidopingsäännöt ja -ohjelmat ja erivapaushakemusten ohjeet. Erivapaus tarkoittaa sitä, että mikäli urheilijan on sairautensa hoitamiseksi käytettävä WADAn Kiellettyjen aineiden ja menetelmien luettelossa olevaa ainetta tai menetelmää, hänelle voidaan myöntää erivapaus WADAn Kansainvälisen erivapausstandardin mukaisesti.

Olympiakomitea toimittaa SUEKille ohjeistukset kaikkien kisojen antidopingtoimintaan ja dopingvalvontaan liittyen heti, kun saa ne Kansainväliseltä Olympiakomitealta. Mahdollisista urheilijoiden erivapaushakemuksista ja niiden toimittamisesta SUEKille, kyseisen urheilijan kansainväliselle lajiliitolle, KOK:lle tai IPC:lle vastaa kukin urheilija itse. Olympiakomitean vastuulääkäri tukee ja tiedottaa urheilijoita erivapauksiin liittyvissä asioissa. Erkkä-erivapauskonetta voi käyttää apuna sen selvittämisessä, tuleeko urheilijan hakea erivapaudet etukäteen vai takautuvasti. Erivapauskone auttaa myös selvittämään, tuleeko erivapautta hakea SUEKilta vai kansainväliseltä lajiliitolta.

Dopingrikkomukset

Säännösten mukaisesti Olympiakomitea tekee yhteistyötä SUEKin kanssa dopingrikkomustapauksissa. Olympiakomitea raportoi SUEKille tiedoista, jotka viittaavat dopingrikkomukseen. Selvitystyön aikana yhteistyötä saatetaan tarvita esimerkiksi henkilön yhteystietojen varmistamiseksi, antidopingkoulutuksista ja muista vastaavista tiedoista, jotka ovat järjestön tiedossa.

31

32

5. Kilpailumanipulaation torjunta

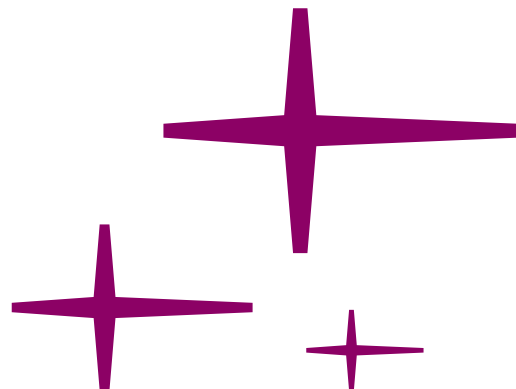
Kilpailumanipulaatiolla tarkoitetaan vilpillistä vaikuttamista ottelun tai kilpailun kulkuun tai lopputulokseen. Ilmiö uhkaa rehellistä kilpailua. Siksi on tärkeää, että koko urheiluyhteisö yhdessä viranomaisten kanssa puolustaa yhteisiä sääntöjä ja reilun pelin periaatteita. Urheilutoimijoiden tulee olla tietoisia kilpailumanipulaation uhasta ja torjuntakeinoista, jotta yritykset kyetään havaitsemaan, torjumaan ja sanktioimaan. Yhteistyöllä pystymme turvaamaan reilun ja oikeudenmukaisen kilpailun kaikille.

Suomen Olympiakomitean kilpailumanipulaation torjuntaohjelma perustuu siihen, ettei Olympiakomitea hyväksy kilpailumanipulaatiota missään muodossa urheilussa (Reilu Peli – urheiluyhteisön eettiset periaatteet). Olympiakomitean toimintasääntöjen 19 §:n mukaan järjestö ja sen jäsenet sitoutuvat toimenpiteisiin kilpailutapahtumien manipuloinnin estämiseksi ja noudattamaan asiaa koskevia kansainvälisiä sopimuksia ja Kansainvälisen olympiakomitean kulloinkin voimassa olevaa aihetta koskevaa koodistoa.

Kilpailumanipulaation torjunnan päävastuu Suomessa on Suomen urheilun eettisellä keskuksella SUEKilla. Olympiakomitealla on kilpailumanipulaation vastaisessa työssä kuitenkin oma rooli jäsentensä kattojärjestönä ja osana kansainvälistä olympialiikettä. Pää tavoitteena on tiiviissä yhteistyössä SUEKin ja muiden urheilun toimijoiden ja sidosryhmien kanssa vaalia rehellistä urheilua ja taata kaikille oikeus reiluun ja tasavertaiseen liikuntaan ja urheiluun. Olympiakomitea on muiden toimijoiden kanssa ollut muodostamassa [kilpailumanipulaation kansallista tilannekuvaa](#) ja osallistuu tilannekuvan päivitykseen myös jatkossa.

Olympiakomitean kilpailumanipulaation torjuntaohjelma hyväksytään hallituksessa ja siitä viestitään erikseen henkilöstölle sekä tiedotetaan jäsenistölle jäsenjärjestöjen uutiskirjeessä. Suunnitelma kilpailumanipulaation torjumisesta kirjataan Olympiakomitean toimintasuunnitelmaan ja toimenpiteet viedään tiimien ja vastuuhenkilöiden tuloskortteihin. Olympiakomitean kilpailumanipulaation torjuntaohjelmaa päivitetään tarpeen mukaan ja työstä raportoidaan vuosikertomuksessa.

Vastuu: Erityisasiantuntija, lainsäädäntö ja hyvä hallinto

5.1. Olympiakomitean tehtävät kilpailumanipulaation torjunnassa

5.1.1. Jäsenjärjestöjen konsultointi toiminta- ja kurinpitosääntöjen päivittämisessä

Suomen Olympiakomitean tehtävänä on auttaa jäsenjärjestöjään uudistamaan toiminta- ja kurinpitosääntöjään siten, että ne mahdollistavat tarvittaessa kilpailumanipulaatioon puuttumisen ja rangaistusten määräämiseen.

Toimintasääntöjen osalta jäsenjärjestöjä suositellaan ottamaan Olympiakomitean asiaa koskeva mallikirjaus:

Kilpailutulosten ja -tapahtumien manipulointi

[Liitto], sen jäsenet ja jäsenten jäsenet sitoutuvat kaikkiin keinoin ehkäisemään kilpailutulosten tai -tapahtumien manipulointia.

[/Liiton] ja sen jäsenten toimintaan osallistuvat henkilöt, jotka ovat velvollisia noudattamaan näitä sääntöjä seuraajasyntensä tai muiden järjestelyiden kautta, eivät saa itse tai edustajansa kautta lyödä vetoa tai muilla tavoin osallistua tai vaikuttaa vedonlyöntiin oman kilpailunsa kilpailutapahtumista.

Kurinpitojärjestelmän osalta jäsenjärjestöjä kehoitetaan rakentamaan järjestelmä Olympiakomitean kurinpidon mallisääntöjen pohjalle, joissa kilpailumanipulaatio on määritelty rangaistavaksi teoksi. Kurinpitosäännöissä kilpailumanipulaatio ja vedonlyönti läheisistä kohteista sekä sisäpiiritiedon jakaminen ulkopuolisille tulisi säätää rangaistavaksi.

5.1.2. Kirjaukset Olympiakomitean sopimuksiin

Tehostamistukisopimukset

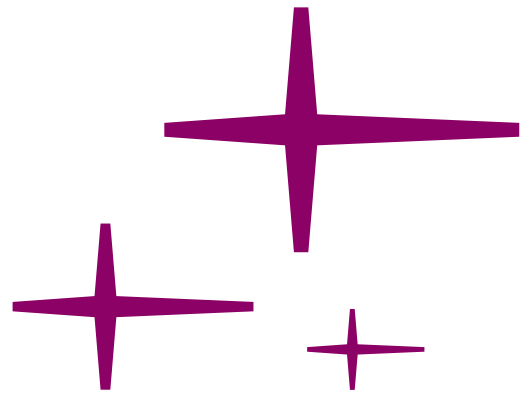
Olympiakomitean tehostamistukisopimuksiin, joiden nojalla edelleen jaetaan opetus- ja kulttuuriministeriön vuosittaista erityisavustusta lajiliitoille, urheilijoille tai valmentajille sisällytetään kilpailumanipulaation kieltävä sopimuskohta.

Joukkueenjäsensopimukset

Olympiakomitean lähettäessä joukkueen kansainväliseen kilpailuun, joukkueen jäsen (urheilija, valmentaja, taustahenkilö) allekirjoittaa joukkueenjäsensopimuksen, jossa määritellään henkilön oikeudet ja velvollisuudet. Tähänkin sopimukseen sisällytetään velvollisuus olla osallistumatta kilpailumanipulaatioon.

Henkilöstö ja luottamushenkilöt kisamatkoilla

Kisamatkoilla mukana oleva Olympiakomitean henkilöstö ja luottamushenkilöt sitoutetaan myös kilpailumanipulaation torjumiseen ja olemaan osallistumatta vedonlyöntiin kisojen kilpailutapahtumista.

5.1.3. Koulutus

Yleistä

Koulutuksen tavoitteena on kasvattaa tietoisuutta kilpailumanipulaatiosta ja sitä kautta antaa valmiuksia ilmiön tunnistamiseen ja siihen puuttumiseen. Kun ilmiö tunnistetaan, sitä voidaan myös torjua tehokkaammin.

SUEKin Reilusti paras -verkkokoulutus auttaa urheilijoita ja urheilutoimijoita tunnistamaan kilpailumanipulaation ilmiönä sekä antaa työkaluja sen kohtaamiseen.

Olympiakomitean henkilöstö ja luottamushenkilöt

Koko Olympiakomitean henkilöstölle tarjotaan perusinfopaketti kahden vuoden välein kilpailumanipulaation perusteista, jotta henkilöstö tuntee kilpailumanipulaation torjuntaohjelman keskeisen sisällön ja vastuut ja sitoutuu siihen. Henkilöstöinfon yhteydessä järjestetään tiivis koulutus kilpailumanipulaation torjunnasta ja Olympiakomitean kilpailumanipulaation torjuntaohjelmasta.

Olympiakomitean hallitukselle esitetään sama perusinfopaketti vähintään kerran sen toimikauden aikana.

Kisajoukkueet

Joukkueenjäsensopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä jokainen Olympiakomitean lähettämän joukkueen jäsen sitoutuu osallistumaan SUEKin kilpailumanipulaatiota käsittelevään Reilusti -paras -verkkokoulutukseen. Lisäksi joukkueenjäseniä suositellaan käymään läpi myös KOKn rakentama verkkokoulutus.

Kisajoukkueiden yhteiskokoontumisten yhteyteen järjestetään SUEKin kilpailumanipulaation ehkäisemistä koskevaa koulutusta yhteistyössä SUEKin kanssa.

Kisajoukkueille jaettavan infopaketin yhteydessä on myös kilpailumanipulaatiota koskeva osuus, jossa annetaan muun muassa ohjeet ilmiön havaitsemiselle ja miten toimia, mikäli epäilee manipulaatiota suunniteltavan tai sen jo tapahtuneen sekä KOKn toimittama materiaali yhteystietoineen.

Seuranta

Henkilöstölle suunnattavasta koulutuksesta sovitaan yhdessä SUEKin kanssa pidettävissä palaverissa.

Kisajoukkueiden johtajat vastaavat, että edellä mainitut toimenpiteet suoritetaan ja raportoivat siitä Olympiakomitean vastuuhenkilölle.

5.1.4. Yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Olympiakomitean vaikuttamistyöllä vaikutetaan yhteiskunnalliseen päätöksentekoon siten, että kilpailumanipulaatio ilmiönä ymmärretään päätöksenteossa ja lainsäädäntö antaa riittävät työkalut puuttua manipulaatiotapauksiin.

5.1.5. Toimiminen kilpailumanipulaation vastaisessa toimintaryhmässä

Olympiakomitea on jäsen kansallisessa kilpailumanipulaation vastaisessa toimintaryhmässä. Olympiakomitea toimii aktiivisesti toimintaryhmässä ja välittää sille kaiken kilpailumanipulaatioon liittyvän tiedon, jonka se on omalta toimialueeltaan saanut. Olympiakomitea osallistuu toiminta-ryhmässä aktiivisesti kilpailumanipulaation kansallisen tilannekuvan muodostamiseen sekä antaa panoksensa laadittaessa kansallista kilpailumanipulaation vastaista ohjelmaa.

5.1.6. Kansainvälinen toiminta

Olympiakomitea osallistuu aktiivisesti KOK:n järjestämiin kansallisille olympiakomiteoille suunnattuihin koulutuksiin ja on valmis jakamaan näissä tilaisuuksissa Suomen hyviä käytänteitä kilpailumanipulaation vastaisessa taistelussa. Olympiakomiteassa on nimettynä kilpailumanipulaatiosta vastaava yhdyshenkilö KOK:n suuntaan: Erityisasiantuntija, lainsäädäntö ja hyvä hallinto.

5.1.7. Viestintä

Kilpailumanipulaation viestinnässä keskeistä on, että asia on esillä, jotta se tunnistetaan ja ymmärretään eri lajeissa ja ilmiöön suhtaudutaan kielteisesti.

Olympiakomitean nettisivuilta osoitteessa olympiakomitea.fi löytyy yleistä tietoa kilpailumanipulaatiosta, Olympiakomitean toimintaohjeet kilpailumanipulaation torjunnassa sekä kilpailumanipulaation torjuntaohjelma. Sivuilta löytyvät linkit SUEKin sivuille, ILMO-raportointijärjestelmään ja Reilusti paras -verkkokoulutukseen. SUEKin tärkeimmät uutiset julkaistaan Olympiakomitean sosiaalisessa mediassa ja nettisivuilla. Olympiakomitea jakaa SUEKin materiaaleja materiaalipankissa järjestöille, seuroille ja muille urheilun ja liikunnan toimijoille. Olympiakomitea tuo viestinnässä esille puhtaan urheilun ja reilun pelin sanomaa. Myös vastuullisuusviestinnässä otetaan huomioon kilpailumanipulaatioasiat, erityisesti korruption vastaisena päivänä 9.12.

Kriisiviestinnässä noudatetaan Olympiakomitean kriisiviestintäohjeistusta.

5.1.8. Toimintaohje kilpailumanipulaatiotapauksia varten

Olympiakomitea reagoi välittömästi, mikäli siihen sopimussuhteessa (työ- tai muu sopimus) tai luottamushenkilösuhteessa oleva henkilö syyllistyy kilpailumanipulaatioon tai sen yritykseen.

Työsuhteessa olevan henkilön osalta noudatetaan työsuojelulakia, työsuojelusta ja henkilöstöhallinnon ohjeistusta työoikeudellisten sanktioiden määräämisestä.

Muussa sopimussuhteessa olevien osalta sovelletaan kyseisen sopimuksen määräyksiä ja tapauksen niin vaatiessa sopimus puretaan. Olympiakomitean lähettämien joukkueiden jäseniin kohdistuvista sanktioista kisojen aikana päättää pääsääntöisesti joukkueenjohto.

Luottamushenkilöiden osalta hallituksen nimeämien elinten jäseniin kohdistuvista toimenpiteistä päättää hallitus. Hallituksen jäsenen osalta päätöksen henkilön jatkosta tekee Olympiakomitean kokous.

Mahdollisten tapausten tutkinta kuuluu SUEKille ja niihin sovelletaan Olympiakomitean osalta sen kriisiviestintää koskevaa ohjeistusta.

Työntekijöiden osalta mahdollisten työoikeudellisten sanktioiden määrääminen kuuluu toimitusjohtajalle. Kunakin tapauksen operatiivisesta johtamisesta Olympiakomitean osalta vastaa pääsääntöisesti toimitusjohtaja.

Olympiakomitean pääasiallisena ilmoituskanavana toimii Whistleblowing-kanava. Muiden kanavien, kuten Ilmo-kanavan kautta tulleet ilmoitukset otetaan myös asianmukaiseen käsittelyyn, kun ilmoituksen sisältö on saatettu Olympiakomitean tietoon.

KESKEISET UUDET TOIMENPITEET KILPAILUMANIPULAATION TORJUNNASSA

Verkkokoulutuksesta viestitään Olympiakomitean kanavissa sekä koulutuksen suorittamista edellytetään kisajoukkueilta.

Kisamatkoilla mukana oleva Olympiakomitean henkilöstö ja luottamushenkilöt sitoutetaan myös kilpailumanipulaation torjumiseen ja olemaan osallistumatta vedonlyöntiin kisojen kilpailutapahtumista.

Tutkitaan vaihtoehtoja työsuojeluskirjauksille: minkälainen kirjaus kilpailumanipulaation torjunnasta olisi hyvä olla osana eettisten periaatteiden noudattamista. Henkilöstön Yhteinen tapa toimia -käsikirjaan lisätään kilpailumanipulaation torjuntaan liittyvät asiat.

Lisätään vastuullisuuden nettisivuille (työkalut ja materiaalit) kilpailumanipulaation torjunnan keskeiset materiaalit.

6. Kriisiviestintä

Kriisiviestintävastuu

Olympiakomitean viestintävastuu doping- ja kilpailumanipulaation kysymyksissä koskee Olympiakomitean Huippu-urheiluyksikön toimesta johdetuissa kilpailu- tai muissa tapahtumissa esiin tulleita suomalaisia urheilijoita ja urheilutoimijoita koskevia dopingtapauksia, dopingepäilyjä ja muita dopingiin liittyviä asioita sekä kilpailumanipulaatioon liittyviä asioita. Dopingiin liittyvisä kriisiviestintätilanteissa on kyse yksityisyyden suojan alaisista asioista, joita sääntelevät sekä lakipykälät että urheilun säännöt, etenkin antidopingsääntöjen 14 §.

Kriisiviestintätilanteessa toimiminen

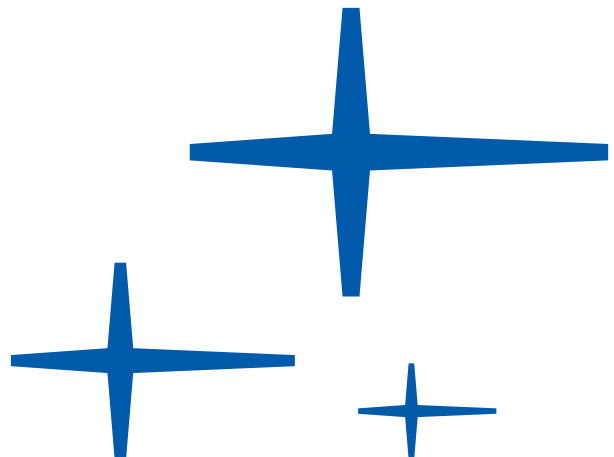
Havaitessaan potentiaalisen tai akuutin kriisiviestintää vaativan tilanteen on jokainen Olympiakomitean henkilöstöön tai Suomen joukkueen vahvuuteen kuuluva henkilö velvollinen tiedottamaan kriisistä tai sen uhasta välittömästi Suomen Olympiakomitean toimitusjohtajalle ja/tai viestintäjohtajalle sekä kisatapahtumien yhteydessä Suomen joukkueen johtajalle. Kaikki sisäinen ja ulkoinen viestintä koordinoidaan ja johdetaan em. tahojen kautta.

Kriisitilanteessa tulee arvioida tilanteen julkisuusaste ja huomioida mm. maailman ja Suomen antidopingsäännösten määräykset sekä asiaa koskeva lainsäädäntö. Kriisitilannetta koskevan tiedon tulee säilyä näiden säännösten määrittämällä tavalla vain nimettyjen henkilöiden tiedossa, kunnes asiasta viestitään yhteisesti sovitulla tavalla. Kriisiviestinnässä tehdään yhteistyötä SUEKin kanssa tarvittavin osin. Asianosaisella urheilijalla tai urheilutoimijalla itsellään on luonnollisesti oikeus ja mahdollisuus julkaista asia missä tahansa vaiheessa prosessia, mutta Olympiakomitea pyrkii edistämään toimintatapaa, jossa viestintä tapahtuu yhteistyössä Olympiakomitean ja SUEKin kanssa.

Kriisiviestintäryhmän kokoonpano ja roolitus

Kriisiviestintää vaativassa tilanteessa kaikki viestintä keskitetään nimetyille kriisiviestintäryhmälle, jonka muodostavat Olympiakomitean toimitusjohtaja ja/tai puheenjohtaja, viestintäjohtaja ja heidän nimeämänsä henkilöt. Huippu-urheilua koskevissa asioissa ryhmään nimetään aina myös huippu-urheiluyksikön johtaja. Kriisiviestintäryhmä tekee päätöksen asiaan liittyvistä viestintätoimenpiteistä ja ohjeistaa Olympiakomitean viestintätiimiä tilanteen hoitamisessa. Olympiakomitean viestintätiimi vastaa tilanteeseen liittyvästä operatiivisesta toiminnasta.

Kriisitilanteissa Olympiakomitean puolesta kommentteja antaa vain kriisiviestintäryhmän johtaja ja/tai hänen valtuuttamansa henkilö(t). Kaikki asiaan liittyvät tiedustelut ohjataan kriisiviestintäryhmän johtajalle. Ulkoisten viestien sisällön yhtenäisyyttä valvoo Olympiakomitean johto ja viestintätiimi. Kriisitilanteissa muut organisaatioon kuuluvat henkilöt voivat jakaa omissa viestintäkanavissaan virallisia kannanottoja, tiedotteita ja julkaisuja.

Vastuutaulukko

Osa-alue	Vastuu Olympiakomiteassa
Huippu-urheilu, kisat	Ylilääkäri/kisakohtaisesti sovittu vastuuhenkilö
Tuki- ja apurahaurheilijoiden nimelistat SUEKiin	Huippu-urheiluyksikön koordinaattori
Kisajoukkueiden urheilijalistat	Joukkueen johtaja
Olinpaikkatietoihin liittyvät kysymykset	Ylilääkäri
Huippu-urheilu, urheiluakatemiaohjelma	Asiantuntija, valmennusosaaminen
Dopingvalvonta	Ylilääkäri
Seuratoiminta	Asiantuntija, Tähtiseura-ohjelma
Olympiakomitea, vastuullisuuskokonaisuus	Vastuullisuuspäällikkö
Säännöt, määräykset ja sopimukset	Erityisasiantuntija, lainsäädäntö ja hyvä hallinto
Kilpailumanipulaatio	Erityisasiantuntija, lainsäädäntö ja hyvä hallinto
Kriisiviestintä	Viestintäjohtaja
Ohjelman toteutumisen seuranta	Vastuullisuuspäällikkö

